

D221267992
Marienburg 75
6511 PS Nijmegen
Telefoon 024-7517700
E-mail [redacted]@odrn.nl

Postadres
Postbus 1603
6501 BP Nijmegen

Smurfit Kappa Parenco B.V.

Per email: [redacted]@smurfitkappa.nl

Datum
27 januari 2023

Ons kenmerk
OD50 /
W.Z22.106187.02 /
D221267992

Contactpersoon

Onderwerp
Beoordeling van het MER

Datum uw brief

Telefoonnummer
024 - [redacted]

Adres
Veerweg 1 te Renkum

Geachte [redacted]

Op 23 december 2022 hebben wij van SK Parenco een Milieueffectrapport (hierna: MER) ontvangen vanwege de voorgenomen wijziging van de bedrijfsvoering van de papierfabriek op de locatie Veerweg 1 te Renkum. Daarnaast hebben wij een aantal bijlagen behorende bij het MER op verschillende data van u ontvangen.

Naar aanleiding van onze brief van 1 december 2022 met kenmerk OD50/W.Z22.106187.01/D220958772 blijkt dat het MER op wezenlijke onderdelen/aspecten niet of onvoldoende is aangepast of aangevuld. Hierbij gaat het onder andere om het stikstofdepositierapport, luchtkwaliteitsrapport en het rapport Energie en klimaat.

Daarnaast hebben wij nog verschillende vragen en zijn er in de tekst nog aspecten die onvoldoende duidelijk voor ons zijn om de daadwerkelijke milieugevolgen te kunnen beoordelen en waar wij graag meer duidelijkheid over willen hebben.

In de bijlage bij deze brief gaan wij hier verder op in.

Een afschrift van deze brief en bijlagen sturen wij ter informatie ook aan [redacted] secretaris van de Commissie voor de m.e.r..

Termijn

Wij verzoeken u het MER **voor 20 februari 2023** aan te vullen en aan te passen.

Vragen

Heeft u nog vragen naar aanleiding van deze brief? Neem dan contact op met [redacted]
[redacted] telefoonnummer: 024 - [redacted]

Zaaknummer

Uw dossier is geregistreerd onder zaaknummer W.Z22.106187.02. Vermeld alstublieft dit nummer, als u contact met ons opneemt.

Hoogachtend,

Het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland,
namens deze:


Directeur
Omgevingsdienst Regio Nijmegen

Deze brief is digitaal aangemaakt en daarom niet ondertekend.


Bijlagen:


Brief van 1 december 2022 aan SK Parenco (D220958772).

E-mail van 2 december 2022 aan SK Parenco, beoordeling luchtkwaliteitsrapport (D221229736)

E-mail van 2 december 2022 aan SK Parenco, beoordeling stikstofdepositierapport (D221229737).

Deze brief met de bijlagen worden in afschrift gestuurd aan:

SKP,  [@smurfitkappa.com](mailto:smurfitkappa.com)

SKP,  [@smurfitkappa.nl](mailto:smurfitkappa.nl)

RHDHV,  [@rhdhv.com](mailto:rhdhv.com)

Commissie voor de m.e.r.,  [@ceja.nl](mailto:ceja.nl)

ODRA:  [@odra.nl](mailto:odra.nl)

ODRN,  [@odrn.nl](mailto:odrn.nl)

Bijlage. Beoordeling van het MER.

Wij hebben het MER d.d. 23 december 2022 (met kenmerk BH9877-IB-RP-220405-1255) beoordeeld.

Naar aanleiding van dit MER hebben wij de volgende opmerkingen en vragen.

Indeling

Hieronder beschrijven wij:

1. Algemene opmerkingen
2. Samenvatting van het MER
3. Het MER (hoofddocument: na de samenvatting)
4. Overige opmerkingen gelet op het "advies van de Cie M.e.r. op de NRD van 5 januari 2022" (hierna kortweg: "de NRD")
5. Beoordeling van de bijlagen

1. Algemene opmerkingen

Het MER is nog niet compleet.

a.

Opmerkingen die ook in onze brief van 1 december 2022 vermeld zijn, en waar u het MER nog niet op hebt aangepast, hebben wij in grijs en met kleine letters vermeld.

b.

Waarbij wij de eisen op basis van het advies van de Cie m.e.r op de NRD van 5 januari 2022 (hierna is dit advies kortweg genoemd: de NRD) cursief hebben vermeld.

c.

In de NRD paragraaf 3.2 is vermeld: "Werk de voorgenomen activiteit en alternatieven uit met heldere procesbeschrijvingen, inclusief duidelijke kaarten, plattegronden, schema's en tekeningen van de verschillende onderdelen van alle installaties (papieropslag, papierreiniging en – productie, waterzuivering, biomassa opslag en – bewerking, energieopwekking)."

Een deel van de figuren, kaarten, plattegronden e.d. is nog matig leesbaar door bijvoorbeeld onscherpte, lage resolutie, kleine letters en smalle lijnen in verschillende kleuren.

d.

Aanpassingen naar aanleiding van opmerkingen die wij over de afzonderlijke bijlagen maken moet u ook verwerken in dit hoofdrapport.

e.

U vermeldt weblinks. De voor het MER relevante informatie hierin moet u opnemen in het rapport, omdat dit zelfstandig leesbaar moet zijn.

Niet duidelijk is de samenhang in uw keuze voor verschillende maatregelen per variant. Motiveer deze duidelijk en geef de logische samenhang aan.

Maak alle balansen sluitend (in- en uitgaande stromen gelijk).

Onderbouw dat sprake is van BBT bij de verschillende activiteiten (NRD, o.a. 3.2) en geef overal duidelijk aan welke maatregelen BBT+ maatregelen zijn.

g.

Fakkelinstallaties:

Ons valt verder op, dat u in het rapport wel vermeldt, dat er vanwege de uitbreiding van de biogasbehandeling een tweede noodfakkel moet komen, maar over de bestaande noodfakkelinstallatie geeft u geen informatie.

- Over de fakkelinstallatie is een logboek beschikbaar (in het kader van het EMJV). Het gaat hierbij onder andere om het jaar 2022 (t/m 19 december).
- Gebleken is dat deze installatie 437 uur in werking is geweest en binnen circa 90 dagen (etmalen) ingeschakeld is geweest. In 2021 is volgens uw informatie circa 260.000 m³ biogas afgefakkeld. De emissies hiervan waren (afgerond):

- 335 ton CO₂
- 3.600 kg CO
- 200 kg CH₄, zijnde een zeer sterk broeikasgas (80 tot 100 keer sterker dan CO₂)
- 3.250 kg SO₂
- 45,5 kg NO_x

In dit kader merken wij op dat een fakkelinstallatie een noodvoorziening is en in die hoedanigheid ook gebruikt moet worden. Daarnaast geldt een algemene zorgplicht van de Wet milieubeheer om te voorkomen dat nadelige gevolgen voor het milieu optreden.

De huidige fakkelinstallatie is niet voorzien van een ontzwavelingsinstallatie. Kan overtollig biogas niet verbrand worden in de afvalverbrandingsinstallatie K62 (als de K43/44 uit bedrijf is), zodat bij verbranding van biogas de energie nuttig wordt toegepast?

U moet de beide fakkelinstallaties, dus zowel de huidige als de te realiseren installatie, - in de ruimste zin - opnemen in het MER:

zowel in het hoofdrapport als in de bijlagen: onder andere in het stikstofdepositierapport, luchtkwaliteitsrapport, luchtmissierapport, geurrapport en energie/klimaatrapport. Let op: het kan zijn dat er op andere plaatsen dan wij genoemd hebben hier aandacht aan moet worden besteed.

h.

Nummeringen (van hoofdstukken en paragrafen) afkomstig uit uw documenten hebben we **vetgedrukt**.

2. Samenvatting van het MER

2.1 Algemeen

De samenvatting moet voldoen aan het NRD paragraaf 5.4.

"De samenvatting van het Mer moet als ..." Voor de volledigheid verwijzen wij naar het NRD.

Ons valt het volgende op:

a.

De samenvatting is niet zelfstandig leesbaar en geen goede afspiegeling van de inhoud van het MER. Zo wordt voor de beide varianten binnen de twee alternatieven verwezen naar een paragraaf (3.3) van het MER.

Alle varianten met onder andere de omschrijving hiervan en een duidelijk overzicht van de afzonderlijke milieubelasting per variant moeten duidelijk vermeld worden.

b.

De samenvatting mag geen teksten bevatten die in het MER niet genoemd worden.

c.

Deze samenvatting telt 27 bladzijden en is daarmee veel te omvangrijk ten opzichte van het hoofdrapport (ruim 100 bladzijden). Hiermee schiet de samenvatting haar doel voorbij. Streef naar minder dan tien bladzijden. *Zie ook de NRD.*

d.

De samenvatting is bovendien niet consequent van opbouw. Zo worden in paragraaf 4.1 Luchtemissietoets geen concentraties vermeld, in paragraaf 4.2 Luchtkwaliteit wel.

e.

U heeft nog niet specifiek aandacht besteed aan het duiden van de mogelijke gevolgen voor omwonenden. U heeft nog niet aangegeven of u de resultaten van de nog uit te voeren monitoring hierbij betreft of hier zelfs op regelmatige basis over communiceert. Met wie en hoe gaat u communiceren?

f.

De samenvatting is hiermee geen goede afspiegeling van het MER. U moet die aanpassen.

3. Alternatieven, varianten en referentiesituatie

a.

De vier varianten zijn niet duidelijk uitgewerkt en de verschillen niet concreet benoemd. Bovendien heeft u het bij de basisvariant over reeds geplande maatregelen. Waarom wordt dat vermeld? Dat geeft verwarring.

b.

Visueel zijn verschillen van de varianten in kaart gebracht voor wat betreft de milieuaspecten:

- Trillingsbelasting;
- Energieverbruik;
- CO₂-emissie;
- Grondwaterstand.

Bij andere, met name zeer essentiële, milieuaspecten zoals geur, stikstofdepositie en luchtemissie moet u dit alsnog doen.

c.

De referentiesituatie is niet helder. U vermeldt:

- "De referentiesituatie bestaat uit de vergunde bedrijfsactiviteiten en installaties, de bestaande toestand van het milieu en de autonome ontwikkelingen die gevolgen kunnen hebben voor de voorgenomen activiteit en/of de te beschouwen alternatieven."

Maar vervolgens wordt voor geur de vergunde situatie (2015) als referentiesituatie beschouwd. Zie de procesoptimalisaties hierboven. BBT-maatregelen horen bij de referentiesituatie.

4. Verwachte milieugevolgen

4.1 Luchtemissietoets

U vermeldt: "Hoofdconclusie is dat voor alle in bedrijf zijnde of nog in bedrijf te stellen installaties geldt dat de emissies voldoen aan de van toepassing zijnde emissiewaarden." Dit is volgens ons niet correct. Wij verwijzen daarvoor in ieder geval naar onze beoordelingen van 2 december 2022 over de concepten van het luchtkwaliteitsrapport en het stikstofdepositierapport.

4.2 Luchtkwaliteit

De conclusie dat in de alternatieven de concentraties lager zijn dan in de referentiesituatie (hoewel de getalsmatige onderbouwing hiervan niet is te controleren). In alle gevallen wordt voldaan aan de wettelijke grenswaarden.

Wat ontbreekt is de ambitie om (in het kader van het Schone lucht akkoord) te streven naar de WHO-advieswaarden en de acties van SKP om emissies verder te beperken. De NRD 4.3 vermeldt: "Toets de concentraties in de omgeving aan grenswaarden in de Wet Milieubeheer en de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO)."

4.5 Stikstofdepositie

De plusvariant alternatief 1 en alternatieven 2 basis en plus geven geen toename in depositie. Alternatief 1 basis geeft wel een toename en voor deze keuze is dan ook in dit MER (en bij een aanvraag om omgevingsvergunning) een ecologische voortoets nodig.

4.6 Geur

a.

Opvallend is dat aan dit zeer belangrijke aspect minder dan één bladzijde is besteed, terwijl aan bijvoorbeeld Energie en klimaat en Water ieder vier bladzijden zijn besteed.

b.

Het is zeer algemeen, waarin geen onderscheid gemaakt wordt in de geurbelasting per alternatief en variant. Vermeldt wordt dat de geurbelasting lager is dan de grenswaarde van 5 ouE/m³ als 98-percentiel. Kaarten met daarop de geurbelastingscontouren ontbreken echter. Maak de geurbelasting ook visueel inzichtelijk.

c.

Ernstige geurhinder in de omgeving wordt niet benoemd. Ook onderzoek en inzet van reductiemaatregelen (BBT en BBT plus) worden niet genoemd.

d.

U Vermeldt als conclusie:

"Tot slot is in het Geurrapport geconcludeerd dat sprake is van een afname van de geuremissie en - belasting die aantoonbaar het gevolg is van de procesoptimalisaties die SK Parenco de afgelopen jaren heeft doorgevoerd. Daarnaast is het aantal ongeplande productiestart- en stops afgenomen en blijkt dat deze geen negatief effect op de geuremissie hebben."

Welke procesoptimalisaties zijn dit? Geef in een tijdlijn aan welke optimalisaties u heeft uitgevoerd.

Wat bedoelt u concreet met deze laatste zin? Hebben productiestart- en stops geen negatief effect op de geuremissie of bedoelt u iets anders? Motiveer uw conclusie (geen negatief effect).

e.

De meeste geurbronnen worden als 'niet hinderlijk' aangemerkt terwijl deze in het verleden 'hinderlijk' waren. Hierdoor neemt de geurcontour met een factor 3 af en voldoet SK Parenco aan het Gelders geurbeleid.

Zoals bekend hebben de meetdiensten van ODRA en OMWB en de drie geurlaboratoria in ons land, het afgelopen half jaar gezamenlijk onderzoek gedaan naar de kwaliteit en eenduidigheid van de metingen aan de hedonische waarde van geuren volgens de NVN 2818. Aanleiding voor het onderzoek waren signalen uit het werkveld dat uitkomsten van hedonische metingen in toenemende mate geen aansluiting meer lijken te hebben op de omvang van geurhinder op lokaal niveau (hierover volgt nog landelijke berichtgeving). Daarom verzoeken wij u voor de aard van de geur uit te gaan van de resultaten van de ter plaatse uitgevoerde metingen in het verleden om daarmee gestand te doen aan het risico op geurhinder op lokaal niveau.

Nu de hedonische waarde niet altijd betrouwbaar is om het risico op geurhinder inzichtelijk te maken is het voornemen om het Gelders geurbeleid binnenkort hierop aan te passen. Evenzo voor bestaande bronnen die een geurrelevante verandering ondergaan als nieuwe bron te gaan beoordelen.

Wij verzoeken u – nogmaals – om ook de geurcontour weer te geven in geval van 'hinderlijk'.

4.13 Bodembescherming.

In de referentiesituatie verwijst u naar de bodemrisicoanalyse in de BBT-toets. Deze analyse is echter niet volledig. U vermeldt zelf ook dat een BRA-actualisatie is voorzien in 2023 voor de onderdelen AWZI en riolering. "Op die manier bereikt SK Parenco voor alle activiteiten een verwaarloosbaar bodemrisico."

U moet echter voor uw gehele bedrijfsvoering op dit moment voldoen aan een verwaarloosbaar bodemrisico gelet op voorschriften van het Activiteitenbesluit.

4.17 BBT en 4.18 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Wij hebben u hierboven gewezen op de grootte van de samenvatting en op het weergeven van aspecten in een goede verhouding: minder en meer belangrijke milieuaspecten. Daarom vermelden wij ook het volgende:

Opvallend is dat aan paragraaf 4.17 BBT slechts 4 zinnen worden besteed, maar aan paragraaf 4.18 meer dan 2 bladzijden.

4.19 Cumulatieve effecten gezondheid en leefomgeving.

a.

De NRD vermeldt:

"Gezondheid

Ga in op cumulatie door bronnen van geluid, geur en luchtverontreiniging in de directe omgeving op en rond de inrichting en wat de effecten kunnen zijn op de gezondheid van de omwonenden en op de leefomgeving.

Betrek bij de beschrijving de relevante onderzoeken die al zijn uitgevoerd. (GGD Onderzoek)."

b.

U vermeldt:

"Voor het aspect gezondheid en leefomgeving is in het kader van dit MER onderzocht en beschreven wat de cumulatieve effecten zijn van de relevante beleidskaders en de uitkomsten van de uitgevoerde onderzoeken in het kader van luchtkwaliteit, ZZS, geur, geluid en trillingen."

c.

Wat bedoelt u met cumulatieve effecten van de relevante beleidskaders? Dit is wollig taalgebruik. Houd het simpel met wat de NRD eist.

d.

U gaat daarnaast wat betreft de aspecten ook afwijken van wat de NRD voorschrijft.

- ZZS en luchtkwaliteit vallen onder het brede aspect luchtverontreiniging. Niet alleen moet u ZZS en het hoofdstuk in de Wet milieubeheer over luchtkwaliteit betrekken, maar bijvoorbeeld ook het luchtemissie-onderzoek en stikstofdepositierapport betrekken bij de beoordeling.*

e.

De tabel met scores is onduidelijk, geeft geen goed inzicht.

f.

Het gaat om effecten op de gezondheid van de omwonenden én op de leefomgeving. Dus niet alleen effecten op de mens, ook effecten op de verdere leefomgeving moet u inzichtelijk maken.

5. Beoordeling en vergelijking alternatieven.

a.

U vergelijkt de alternatieven op basis van puntenscores. Dat moet u verantwoorden. U mag niet aan alle afzonderlijke milieuaspecten een gelijke weging toekennen. Dat is een sterke versimpeling van de werkelijkheid. Pas dit aan en motiveer uw werkwijze.

Een overzichtstabel met daarin de milieueffecten van alle alternatieven ontbreekt.

b.

Het voorkeursalternatief is zeer onduidelijk. Maak het voorkeursalternatief concreet. Termen als "kunnen" moet u niet gebruiken:

"Alternatief 2 kan als voorkeursalternatief worden beschouwd."

Ook kunnen de plusvarianten van zowel alternatief 1 als 2 als voorkeursalternatief worden aangemerkt.

c.

Vreemd is dat over (mogelijke) ombouw wordt gesproken. Waarom mogelijke ombouw?

U moet duidelijk vermelden wat u concreet als voorkeursalternatief ziet en waarvoor u een revisie-omgevingsvergunning gaat aanvragen (NRD, 3.1).

Zie ook wat we hieronder vermelden.

6. Onzekerheden, evaluatieprogramma en monitoring

U vermeldt onder andere:

- "Vooral bij de voorgenen wijzigingen in de beschouwde varianten van het (mogelijk) toekomstige alternatief 2 zijn naast beschikbare informatie ook uitgangspunten en aannames gebruikt, die bij wijzigingen daarvan mogelijk andere gevolgen voor verschillende milieuaspecten kunnen hebben.
- Om redenen zoals omschreven in hoofdstuk 6 wordt het niet aannemelijk geacht dat laatstgenoemde (potentiële) gevolgen nadelige invloed zullen hebben op het milieu.
- In het kader van dit MER zijn thans geen leemten in kennis en informatie geïdentificeerd die voor de besluitvorming essentieel zijn."

De teksten bij de eerste 2 bullets zijn volstrekt onduidelijk. Wat bedoelt u concreet?
De tekst bij de laatste bullet motiveert u niet. *U moet "Leemten in milieu-informatie vermelden" zoals het NRD omschrijft.*

3. Het MER (hoofddocument: na de samenvatting).

In het navolgende bespreken we hoofdstuksgewijs onze opmerkingen.

Hoofdstuk 2.

2.2 Milieu en duurzaamheid

U vermeldt wat er in 2021 gerealiseerd wordt en wat de doelen zijn.

U vermeldt de aspecten "Energie en klimaat", "Afval en circulariteit" en "Waterefficiëntie".

Bij Waterefficiëntie geeft u aan: in 2021 6,2 % minder waterverbruik jaar op jaar en 1% minder waterverbruik per jaar. Wat bedoelt u daarmee concreet en wat is het verbruik in m³ per jaar?

Hoe geeft SKP invulling aan de doelstelling bij deze drie aspecten en bij de overige drie aspecten? U vermeldt namelijk dat de Smurfit Kappa Groep zes Sustainable Development Goals (SDG's) heeft vastgesteld.

Werkt u dit daarnaast verder uit bij de vier varianten in maatregelen e.d.?

Hoe verhouden zich die maatregelen tot de ambities van de provincie Gelderland, Nederland en Europa op het gebied van circulaire economie en energie?

2.3 Bestaande productieprocessen, 2.3.1 Processen op hoofdlijnen

De jaarcapaciteiten van PM1 en PM2 heeft u verwijderd. Niet duidelijk is waarom u dit gedaan heeft. Het gaat om (vergund) achtereenvolgens 285.000 ton/jaar en 365.000 ton/jaar. Zet die er weer in.

Hoofdstuk 3.

Onzekerheden

Ook wordt een onzekerheid vermeld bij geluid en trillingen: "afhankelijk van keuze voor" en "geluidreductie bij de volgende (kansrijke) bronnen". Wees duidelijk en concreet.

Op meerdere plaatsen vermeldt u "mogelijke en te onderzoeken verbeteringen". Als u maatregelen vermeldt, moet u - wanneer van toepassing - de mate van onzekerheid vermelden en dit nader motiveren (uitwerken).

Er zijn nog meer onzekerheden ingebouwd. Zoals elektrificatie "indien mogelijk", tabel 3-1, alternatief 1. Past u dit aan?

Bij de papiermachines (tabel 3-1) wordt de HR vaak als maatregel doorgevoerd. Een eventuele geurreductie is echter nog niet aangetoond.

3.2 Referentiesituatie

a.

De ambtshalve wijzigingen van de vergunningen, door ons vastgesteld bij besluiten van 1 februari 2022, heeft u verwijderd uit het overzicht van de besluiten die de bestaande milieutoestand weergeven. Deze wijzigingen behoren wel bij de referentiesituatie.

- Uitsluitend waar het gaat om de stikstofdepositie op Natura-2000 gebieden (niet op het Nederlands Natuur Netwerk, NNN) is de referentiesituatie gelijk aan de Wnb-vergunning verleend in 2014.
- Voor andere milieugevolgen dan deze stikstofdepositie op Natura-2000 gebieden moet u uitgaan van de "feitelijke situatie".

Zie hiervoor ook de NRD 4.1: Maak in het MER helder of bij de referentiesituatie wordt uitgegaan van de vergunde situatie, of van de feitelijke situatie als deze hiervan verschilt.

b.

In paragraaf 3.3 van uw rapport vermeldt u, dat de basisvariant, naast de reeds geplande, ook aanvullende (BBT) maatregelen bevat. BBT-maatregelen moet SKP in ieder geval treffen: deze mag u niet als extra maatregelen opvoeren. Maak in het MER helder welke BBT-maatregelen zijn en welke BBT+ maatregelen. Zie ook hieronder bij 3.4.

c.

De procesinstallaties en uitleg over de productieprocessen moeten uitgebreider vermeld worden.

d.

In duidelijke plattegrondtekeningen moeten ook de installaties, opslagen en andere relevante bedrijfsonderdelen per variant aangeduid te worden. Bij voorkeur op groter formaat dan A4. (Zie ook onze opmerkingen onder 1. Algemeen)

3.3.2 Alternatief 2: 100 % verpakkingspapier

a.

Ten opzichte van het concept-MER is het gewicht van het verpakkingspapier verder verhoogd: was "45-56 naar 80-120 gram/m²" en is nu "van 45-56 naar 70-160 gram/m²".

Bovendien is ten opzichte van het concept-MER een hogere draaisnelheid weggelaten: die was eerst (bij verpakkingspapiermachines) 1.600 meter/minuut geworden.

Wat zijn de redenen van deze wijzigingen?

Onderbouw de verhoging van de productiecapaciteit van 650 kton/jaar naar ten hoogste 975 kton/jaar bij alternatief 2. Wat wordt de productiecapaciteit bij alternatief 1 en onderbouw die ook (mede aan de hand van berekeningen). *Zie ook NRD paragraaf 3.2.*

3.4 Overzicht alternatieven en varianten.

a.

Tabel 3-1

De titel is: "Overzicht alternatieven en varianten en te onderzoeken maatregelen en/of voorzieningen."

Dat is vreemd. Het moet gaan om te treffen voorzieningen/maatregelen. Als er nog onderzoek moet plaatsvinden, als een maatregel nog onzeker is o.i.d., moet u dat in het rapport elders duidelijk vermelden.

b.

Plusen en BBT+:

- U vermeldt met een verwijzing naar tabel 3-1:
"In de kolommen met de plusvarianten is met een + aangegeven of deze (mogelijke) maatregelen als BBT+ aangemerkt kunnen worden."
Dit klopt niet. De plusen lijken voor extra maatregelen te staan t.o.v. andere varianten.
- Vermeld alle maatregelen bij voorkeur afzonderlijk en werk niet met "+". (Dit leidt al tot fouten bij wateronttrekking oppervlaktewater.) Pas dit aan.
Het onderscheid tussen BBT- en BBT-plus-maatregelen is nu zeer onduidelijk.

- Bij de papiermachines heeft u de hogere schoorsteen PM1 verwijderd (Alternatief 2, plusvariant: vergeleken met concept-MER). Wat is daarvan de reden?
- U vermeldt nu in de basisvariant van Alternatief 2 ook extra maatregelen t.o.v. de plusvariant van alternatief 1. Zie ook "Haven", waar alleen maar een optelling wordt toegepast. Ze worden aangeduid met "+". Hiermee wordt de tabel onoverzichtelijker en de maatregelen onduidelijk.

c.

Wat verstaat u onder "oppervlaktewater gebruik als proceswater"? Voor welke processen?

Zorgt u ervoor dat het rapport overeenkomt, consistent is met de verschillende bijlagen? Zo staan als voorbeeld in tabel 3-1 bij de energiecentrale enkele maatregelen vermeld, die bijvoorbeeld niet alle vermeld zijn in het maatregelenoverzicht, paragraaf 3.3, in de bijlage Energie en klimaat. Dit is slechts één voorbeeld. In de tabel staan in de linker kolom zowel activiteiten als milieuaspecten. Maakt u de opbouw anders? Deze opbouw is niet logisch. Als milieuaspecten vermeldt u watergebruik oppervlaktewater en geluid en trillingen. Als u ze vermeldt, moet u meer aspecten vermelden.

Openingstijden 6 - 22 uur? Waarom wordt dit vermeld? Bedrijf is volcontinu in werking.

Waterbesparing: wordt het uiteindelijke verbruik vermeld of is dit de besparing (besparing ten opzichte van wat/welke hoeveelheid?)?

Geef uitleg over de tonnages per uur bij stoomketels en e-boilers en vermeld dat ook in bijlage 12 Energie en klimaat.

De tonnages per uur worden zelfs in bijlage 12 niet vermeld, terwijl een bijlage juist meer detailinformatie moet geven.

d.

Het overzicht van te treffen maatregelen per variant is niet duidelijk. Ook ontbreekt een logische samenhang tussen maatregelen. Zo worden bij een variant 2 nieuwe stoomketels vermeld en bij een andere variant 1 stoomketel. Daarbij wordt niet duidelijk waar deze ketels ingezet gaan worden en waarom die keus wordt gemaakt voor 1 of 2 ketels. *Zie NRD: In de NRD is aangegeven dat voor de alternatieven varianten zullen worden onderzocht waarbij enkele processen en installaties zullen worden aangepast. De Commissie adviseert voor de voorgenomen activiteiten en het alternatief zoveel mogelijk dezelfde varianten uit te werken, zodat een eenduidige vergelijking van alternatieven en varianten mogelijk is. Zoek hiervoor waar mogelijk naar combinaties van varianten zoals die in de NRD zijn genoemd (bijvoorbeeld per milieuaspect). Als een variant voor één van beide alternatieven niet kan worden uitgewerkt moet dit worden gemotiveerd.*

e. U vermeldt: "Het feit dat de alternatieven en varianten in de NRD en dit hoofdstuk als 'pakketten' zijn samengepakt en gepresenteerd, laat onverlet dat het uiteindelijk aan te vragen (voorkeurs)alternatief kan bestaan uit combinaties van maatregelen en voorzieningen uit verschillende pakketten." In zowel het MER als in de aanvraag om omgevingsvergunning moet van het voorkeursalternatief de milieubelasting (alle milieuaspecten) wel helder zijn.

Hoofdstuk 4. Verwachte milieugevolgen.

Een goede vergelijking per variant van elk milieueffect moet inzichtelijk zijn. Dat is het nu niet. Vermeldt u dit bijvoorbeeld in een afzonderlijke overzichtstabel? *Zie eerste bullet bij essentiële informatie voor het MER, pagina 1 van de NRD.*

4.1 Luchtemissietoets

De GT11 installatie bestaat niet meer. Deze mag dus niet meer als bestaande bron opgevoerd worden.

Bijlage 4 Emissietoets (lucht) is helaas niet aangepast naar aanleiding van onze opmerkingen op het stikstofdepositierapport en luchtkwaliteitsrapport. Doe dit alsnog.

4.2 Luchtkwaliteitsonderzoek

In paragraaf 4.2.1 zijn teksten toegevoegd over de referentiesituatie. Hierbij zijn 2 kaartjes toegevoegd met de achtergrondconcentraties NO₂ en PM₁₀ in Renkum en wordt verwezen naar het luchtkwaliteitsonderzoek uit 2014. Voeg rekenresultaten toe (bijdrage PM₁₀ en NO₂ van SKP) voor de referentiesituatie, die een goede vergelijking mogelijk maken met de alternatieven.

4.3 ZZS. Niet vermeld worden ZZS in afvalstoffen/biomassa die gebruikt worden door SKP, zoals rejets uit oud papier, papierslib en externe biomassa die verbrand worden in de wervelbedoven K62. (Zie ook BBT-toets 2-2-2021 en NRD paragraaf 3.2 (samenstelling afvalstoffen.)

U vermeldt uitsluitend de afvalstromen "gemengd papier" en "monostromen industrieel papier".

4.6 Geur

a.

Voor geur is de referentiesituatie (figuur 4.5) weergegeven op basis van de omgevingsvergunningen van 2009 en 2015. In 2022 is de geursituatie opnieuw in kaart gebracht. Expliciet geeft u aan, dat er ook bij de alternatieven geen nieuwe bronnen bij komen, maar dat het wijzigingen zijn van bestaande bronnen. Hierover hebben wij al aangegeven, dat wij een ombouw van PM1 naar verpakkingspapier als nieuwe bron zien.

b.

Er is geen onderzoek naar alternatieven als gaswassing of iets vergelijkbaars gedaan. Wij hebben de gaswassers bij SK Roermond Papier nadrukkelijk bij SKP onder de aandacht gebracht. SKP heeft in een overleg ook aangegeven deze informatie bij SK Roermond Papier te hebben opgevraagd. Helaas wordt hier niets over vermeld. Dit moet u alsnog uitwerken.

c.

Op het zeer grote aantal geurklachten (die wel zijn opgenomen in het geuronderzoek) wordt hier niet ingegaan. Gelet op de contouren (98-percentiel) in de verschillende kaarten, geeft Alternatief 1, plusvariant, de minste geurhinder. Benoem dit.

d.

Figuur 4-11 is onduidelijk: Geurbelasting SK Parenco als zijnde geurcontouren in ouE/m³ als 98-percentiel – Alternatieven t.o.v. de referentiesituatie. Onduidelijk is waar de vele contouren voor staan.

4.10 Water

1. "Procesvoering en Balansen

Er wordt in de concept MER gesteld dat de mogelijk beschikbare ruimte in de oppervlaktewateronttrekking t.b.v. koelwater kan worden gebruikt voor de bereiding van proceswater. De stromen koelwater en proceswater mogen niet onderling worden uitgewisseld. De netto lozingen kloppen niet op deze manier. De waterbalans van de verschillende stromen moet kloppen".

U bent hier niet op ingegaan. De tekst die u hierover had opgenomen ontbreekt nu in het geheel. Oppervlaktewateronttrekking voor een ander doel dan koelwater is niet zonder meer mogelijk. Vermeld dit in het MER.

2. "Lager waterverbruik en/of minder grondwateronttrekking

In aanvulling op circulariteit en optimaal watergebruik moet SKP onderzoek doen naar de mogelijkheid om gebruik te maken van afvalwater van de nabijgelegen RWZI".

In het MER ontbreekt dit aspect. Zelfs wanneer dit geen geschikte optie blijkt, moet u deze mogelijkheid opnemen en deugdelijk motiveren waarom dit geen optie zou zijn.

4.14 Grond-, hulp- en afvalstoffen

Maakt u goed onderscheid tussen biomassa (definitie op basis van Activiteitenbesluit/Bor) en andere afvalstoffen. U vermeldt AWZI-slib nog ten onrechte als "biomassa": dit is een afvalstof, zijnde geen biomassa.

²De provincie Gelderland heeft een Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2021-2023. Hierin zijn ook reductiedoelen vermeld voor 2030. Onder andere 50% reductie van het primaire grondstoffenverbruik. Bij SKP zijn dat in elk geval de hulpstoffen.

In de Strategische Agenda Biomassa van de provincie Gelderland van 19 februari 2020 wordt namelijk vermeld:

"Wij streven slimme benutting na van betrouwbare biomassa in Gelderland uit reststromen. Dan gaat het om reststromen uit hout, mest, voedselproductie, slib en groente-, fruit- en tuinafval (GFT)."

In twee figuren op pag. 55 vermeldt u de in- en uitgaande stromen van alternatieven 1 en 2. In de referentiesituatie, volgens u 2021, was de aanvoer van hulpstoffen 93 kton (zetmeel, vulstoffen e.d.). Niet vermeld is hoeveel publicatie- en verpakkingspapier gemaakt is. Bij alternatief 1 wordt totaal ook 103 kton/jaar aan hulpstoffen aangevoerd en in alternatief 2: 45 kton/jaar.

Hoe verhoudt zich dat tot de 55% reductie van de CO₂-impact van het grondstoffengebruik in het uitvoeringsprogramma van Gelderland, de ambities van Nederland en Europa en de ambities van SKG (Smurfit Kappa Group): 55% reductie van CO₂-emissies bij de productie van papier in 2030? Zie NRD par. 2.1.

Onder 4.14.1 vermeldt u sectorplan 4. Ook de sectorplannen 3 en 16 van LAP3 zijn van toepassing.

Vermeld ook dat in de vergunde situatie een verhouding van 5% niet-gevaarlijke afvalstoffen en 95% "schone biomassa" verbrand moet worden in de K62.

U vermeldt dat in 2021 35.000 ton afval extern is afgevoerd, waarvan 31.700 ton rejets. Vermeld welke afvalstoffen het overige afval waren en om welke hoeveelheden het ging. Is een deel van het FOI-slib en AWZI-slib ook afgevoerd?

U vermeldt dat 81.400 ton FOI-slib intern nuttig wordt toegepast. In 2019 was dit nog ruim 111.000 ton (opgave SKP, J. Wattenberg). Verklaar het grote verschil.

Een overzicht van in- en uitgaande stromen is aangeduid in een schema op pagina 54. Doe dat ook voor de referentiesituatie. Op 13 december 2013 is vergunning verleend voor het wijzigen van het gebruik van de stookinstallatie K62.

Hierbij is de toen aangevraagde brandstofmix, bestaande uit 95% 'schone' biomassa en 5% niet-gevaarlijk afval vergund. Splits bij de ingaande stroom – ook voor alternatieven 1 en 2 – ook de hulpstoffen uit. Welke zijn dit?

De NRD vermeldt onder paragraaf 3.2 onder andere:

- Beschrijf de wijze van opslag en de maximale opslagcapaciteit van de binnen de inrichting aanwezige grondstoffen, producten en afvalstoffen. Besteed hierbij in het bijzonder aandacht aan de wijze waarop broei/brand en geuremissies worden voorkomen.
- De hoeveelheden en samenstelling van de afvalstoffen die vrijkomen bij de verschillende installatie onderdelen en hoe deze worden opgeslagen en verwerkt.

U heeft een stoffenlijst opgenomen in de Bijlage Toetsing aan het Bevi en Brzo 2015. Vermeldt u de resterende informatie, onder andere over grondstoffen en producten niet zijnde chemicaliën en over afvalstoffen?

4.17 BBT

4.17.1 Referentiesituatie

U vermeldt dat SKP in de referentiesituatie voldoet aan BBT. Uit bedrijfsbezoeken van onder andere de Wabo-inspecteur en uit luchtmetingen, beide uitgevoerd door de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) blijkt, dat dit nog niet het geval is.

4.17.2 Alternatieven en varianten (BBT)

¹ Waar reductiedoelen zijn vermeld, wordt de reductie bedoeld ten opzichte van het jaar 1990.

U verwijst naar tabel 3-1: de plusvarianten van beide alternatieven bevatten de BBT+ maatregelen.

Gelet op deze tabel is dat niet overal correct. Zo is bij watergebruik (oppervlaktewater) bij de plusvariant van alternatief 1 alleen gebruik oppervlaktewater PM2 vermeld en bij alternatief 2 bij beide varianten dezelfde maatregelen.

Markeer duidelijk in deze tabel bijvoorbeeld welke BBT-maatregelen zijn en welke BBT+ maatregelen. U vermeldt dat de BBT+ maatregelen per milieuaspect meer in detail zijn uitgewerkt. We hebben ze niet gezien. Vermeld BBT-maatregelen en BBT + maatregelen ook duidelijk in beschrijvende teksten.

Pas teksten onder 4.17.2 aan, wanneer wij opmerkingen maken over de afzonderlijke bijlagen/rapportages. (Dit heeft u onder andere voor luchtemissies niet gedaan.)

4.18 Landschap

U vermeldt dat andere schoorstenen en gebouwen (dan de schoorsteen van de K62) niet of nauwelijks zichtbaar zijn vanaf de zes zichtlocaties. Deze zes zichtlocaties heeft u nu opgevoerd, als afwijking van het concept-MER.

- Dit is niet correct voor in elk geval de foto linksonder, genomen vanaf Dorpsstraat 64a. Andere gebouwen dan de schoorsteen van de K62 zijn ook duidelijk zichtbaar.
- Uiteindelijk gaat het niet alleen om deze zes zichtlocaties. U moet duidelijk vermelden wat er in het landschap ten nadele van de omgeving wijzigt. Dus niet wegschrijven ten opzichte van uitsluitend door u bepaalde zichtlocaties. Verwijder de term zichtlocaties.

U heeft geen positieve of negatieve effecten, bijvoorbeeld bij verschillende varianten, apart in beeld gebracht. Het zicht zou niet veranderen volgens SKP. In figuur 3-2 vermeldt u wel wijzigingen.

Nieuwe opslagen/gebouwen en gebouwen/installaties die buiten gebruik worden gesteld.

U stelt alleen: "Het is daarom op voorhand uit te sluiten dat het zicht of de landschapsbeleving in alternatief 1 of 2 anders is dan in de referentiesituatie."

Het gaat hierbij ook om omwonenden aan de andere kant van de Nederrijn.

4.19 Cumulatieve effecten gezondheid en leefomgeving.

4.19.2 Luchtkwaliteit

"In Nederland zijn de componenten stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM₁₀) de voor de gezondheid meest kritische luchtverontreinigende componenten.

Op basis van prognoseberekeningen blijkt dat de achtergrondconcentratiewaarden van deze componenten in de gemeente Renkum ruim onder de norm van 40 µg/m³ liggen, hetgeen positief is."

Ook onder de norm van 40 µg/m³ treden er gezondheidseffecten op. Beschrijf maatregelen om de uitstoot van NO₂ en PM₁₀ zoveel als mogelijk te beperken voor een gezondere leefomgeving.

NO₂ en de afstand tussen uitstoot (verkeer) en woningen zijn goede indicatoren om de blootstelling door verkeer af te wegen. (Ook die van vrachtverkeer en mobiele werktuigen.)

Gezondheidskundig hebben emissiearme of -vrije motoren (ook in mobiele werktuigen en vrachtwagens) de voorkeur. Beschrijf ambities en doelstellingen en neem die emissies ook mee in uw vergelijking.

4.19.3 ZS

"2018: Onderzoek RIVM verspreiding chloorachtige lucht.

Vervolgens is in 2018 door het RIVM de verspreiding van chloorachtige lucht uit de koeltoren van [SK] Parengo naar de omgeving onderzocht."

Het RIVM heeft geen onderzoek gedaan, maar heeft berekeningen en een risicobeoordeling uitgevoerd, gebruikmakend van door SKP aangeleverde informatie.

5. Beoordeling en vergelijking alternatieven en varianten

a.

U probeert de alternatieven te vergelijken op basis van puntentelling per milieuaspect. In de "samenvatting" vermeldt u dat u alternatieven 1 en 2, van beiden de plusvariant wil uitvoeren. Alternatief 1, de plusvariant, is daarbij de tijdelijke variant, alternatief 2, de plusvariant, is daarbij de uiteindelijke variant.

b.

U vermeldt 18 milieuaspecten. Onduidelijk is hoe u tot deze 18 milieuaspecten bent gekomen. Ook is niet duidelijk, hoe u tot de scores (0, +, ++, -, --) bent gekomen en waarom u alle milieuaspecten vervolgens een gelijk gewicht toekent. Dat is een sterke vereenvoudiging van hoe het moet. Een motivatie ontbreekt geheel.

We noemen slechts twee voorbeelden om dit aan te geven:

a.

Onduidelijk is waarom bij het aspect Verkeer alternatief 2 de plusvariant, ++ vermeld is, terwijl het vrachtverkeer toeneemt.

b.

Waarom zijn alle scores bij Geur gelijk (++)? In uw geurrapport heeft namelijk Alternatief 1 Plus de kleinste geurcontour.

In de NRD worden met name 9 milieuaspecten benoemd. U moet het NRD volgen en niet een eigen methode presenteren.

6. Onzekerheden, evaluatie en monitoring.

a.

U vermeldt, dat "naast beschikbare informatie, de nodige uitgangspunten en aannames zijn gedaan, ook ten aanzien van (overheids)beleid en regelgeving, die bij wijzigingen daarvan mogelijk andere gevolgen voor verschillende milieuaspecten kunnen hebben. Dat geldt dan vooral voor alternatief 2, dat qua planning verder in de toekomst ligt. Op grond van voorgaande kan in algemene zin worden gesteld dat alleen voor alternatief 2 mogelijk sprake kan zijn van leemten in kennis en informatie."

b.

U vermeldt dat de nodige uitgangspunten en aannames zijn gedaan. Dit kan toch bij alternatief 1 ook het geval zijn? Als het hier niet het geval is, motiveer dit.

U betreft overheidsbeleid en regelgeving bij onzekerheden. Er is toch geen gebrek aan gegevens door overheidsinformatie?

c.

In de NRD is onder 5.1 vermeld: "Laat zien over welke milieuaspecten er onvoldoende informatie is door gebrek aan gegevens. Spits dit toe op de milieuaspecten die in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen, zodat de consequenties van het tekort beoordeeld kunnen worden. Geef ook aan of dat wat ontbreekt op korte termijn kan worden ingevuld. Hier heeft u geen concrete invulling aan gegeven.

4. Overige opmerkingen gelet op het "advies van de Cie M.e.r. op de NRD van 5 januari 2022"

Naar aanleiding van uw Notitie Reikwijdte en Detailniveau van 15 oktober 2021 heeft de Cie m.e.r. op 5 januari 2022 advies aan ons uitgebracht.

Gelet op dit advies op de NRD (hierna: NRD) willen wij aansluitend nog het volgende opmerken wat in bovenstaande tekst niet aan de orde is gekomen.

- De "Variant ruimtelijke herinrichting", zoals nader omschreven in de NRD (par. 3.3), heeft u niet vermeld en uitgewerkt. In het NRD is dit zelfs als essentiële informatie voor het MER aangeduid (Hoofdstuk 1).
- Ambities en doelstellingen ten aanzien van geur- en geluidshinder voor de toekomstige situatie ontbreken (NRD 2.1).
- Te nemen besluiten ontbreken (NRD 2.2). "Geef aan of en welke andere besluiten voor het uitvoeren van de voorgenomen activiteit of het alternatief moeten worden genomen, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de planning is."
- "Bijzondere bedrijfsomstandigheden die kunnen leiden tot verhoogde emissies en/of ongewenste afvalstoffen."
Neem hiervan een analyse op. Zie NRD par. 3.2. (U verwijst naar 4.10 Water en 4.16 Brandveiligheid. Daar wordt het niet genoemd. Zie ook onze opmerkingen op het geuronderzoek.
- Nog niet is vermeld of en hoe de inzet van de biomassacentrale (K62) verandert wanneer de huidige hernieuwbare energiesubsidie (SDE) afloopt (NRD 3.2). Ook in de Bijlage Energie en klimaat geeft u hier geen invulling aan.
- Beschrijf voor de AWZI de maatregelen die worden genomen om geur- en luchtemissies te reduceren (NRD 3.2). Neem het gebruik van een fakkelinstallatie hierin mee. Een fakkelinstallatie mag alleen in noodgevallen ingezet worden. In 2022 (tot november) heeft de fakkelinstallatie meer dan 200.000 m³ biogas verbrand en is deze bijna 90 dagen in gebruik geweest. Gemiddeld is de fakkelinstallatie meer dan 1,5 uur per dag in gebruik geweest. Dat is een zeer regelmatig gebruik en dat kunnen niet uitsluitend noodgevallen zijn. Deze AWZI-installatie met bijbehorende installaties zoals een noodfakkelinstallatie moet uiteraard ook aan BBT voldoen (onder andere BBT-conclusies Afvalbehandeling)). (Dat moet u uiteindelijk aantonen in uw aanvraag.)
Een toelichting op de verbeteringen bij de AWZI die leiden tot een relatief lagere geurbelasting is noodzakelijk.
- De "Cie Mer adviseert voor de voorgenomen activiteiten en het alternatief zoveel mogelijk dezelfde varianten uit te werken, zodat een eenduidige vergelijking van alternatieven en varianten mogelijk is (zie ook voetnoot 6 in deze tekst). Zoek hiervoor waar mogelijk naar combinaties van varianten zoals die in de NRD zijn genoemd (bijvoorbeeld per milieuaspect). Als een variant voor één van beide alternatieven niet kan worden uitgewerkt moet dit worden gemotiveerd." (NRD 3.3)
Dit is nog niet gedaan.
- De opzet van een – waar relevant – monitorings- en evaluatieplan ontbreekt (NRD 5.2 en 5.4).
- Niet alle afbeeldingen en plattegronden zijn goed leesbaar met een duidelijke legenda (NRD 5.3).

5 Beoordeling van de bijlagen.

Bij het MER horen de volgende bijlagen:

- Bijlage 1. Gebruikte afkortingen en begrippen.
- Bijlage 2. Verwijzingstabel adviezen Commissie m.e.r.
- Bijlage 4. Emissietoets (lucht)
- Bijlage 5. ZZS-inventarisatie. Grond- en hulpstoffen.
- Bijlage 6. ZZS-emissies naar de lucht
- Bijlage 7. Luchtkwaliteitsonderzoek
- Bijlage 8. Stikstofdepositie onderzoek
- Bijlage 9. Geuronderzoek
- Bijlage 10. Akoestisch onderzoek
- Bijlage 11. Trillingsbelastingsonderzoek
- Bijlage 12. Energie- en klimaatonderzoek
- Bijlage 13. Geohydrologisch onderzoek grondwaterbesparing
- Bijlage 14. Natuurtoets
- Bijlage 15. Verkeer en logistiek onderzoek
- Bijlage 16. Beschouwing Externe veiligheid

Bijlage 3. Bedrijfspresentatie. Deze heeft u wel vermeld, maar hebben wij niet gezien.

De nummering van bijlagen in de inhoudsopgave van het MER (pag. v) komt niet overeen met de nummering van de afzonderlijke bijlagen. Pas dit aan. (Hieronder hebben wij de nummering in de inhoudsopgave vermeld.)

Over de bijlagen hebben wij de volgende opmerkingen:

Het valt ons op dat de bijlagen:

4. Emissietoets (lucht),

7. Luchtkwaliteitsonderzoek en

8. Stikstofdepositie onderzoek niet zijn aangepast op onze opmerkingen.

Bijlage 5. ZZS-inventarisatie in grond- en hulpstoffen, kenmerk BH9877-109-100I&BNT001F02, 21 december 2022.

a.

In onze eerdere beoordeling hebben wij aangegeven dat het onderdeel over minimalisatie onvoldoende werd omschreven. Hoewel het in deze versie iets uitgebreider omschreven is, blijft het ook nu beperkt tot minimaal/optimaal doseren en gesprekken met de leveranciers. Zowel in de factsheets als in het advies van de Cie m.e.r. staat, dat SKP moet laten zien wat de effectiviteit is van maatregelen waarmee ZZS-emissies kunnen worden teruggedrongen. Dat het gebruik van desinfectiemiddelen sinds 2018 met 75% is afgenomen is noemenswaardig, echter voldoet het rapport daarmee niet aan een omschrijving van mogelijke maatregelen die de toekomstige emissie verder kan reduceren. Onduidelijk is of de resterende 25% ook door procesmatige aanpassingen terug kunnen worden gedrongen. Of is dit het hoogst haalbare en moet men andere opties (zoals nageschakelde of zuiveringstechnieken) onderzoeken? Waarom zijn de opties wel of niet haalbaar? Daarover geeft dit rapport nog steeds onvoldoende duidelijkheid.

b.

U geeft duidelijk aan dat het onderdeel bronaanpak invulling krijgt door gesprekken met de leveranciers en men continue op zoek is naar alternatieven zonder ZZS. In het rapport moet echter een vervolgstap worden gemaakt naar emissiebeperkende maatregelen.

Zie ook de NRD:

"Beschrijf in het MER met welke bronmaatregelen het gebruik van ZZS kan worden vermeden, of met welke maatregelen ZZS-emissies kunnen worden teruggedrongen. Laat ook zien wat de effectiviteit is van deze maatregelen."

c.

In het rapport moet worden opgenomen welke toekomstige maatregelen SKP neemt (of onderzoekt) voor het gedeelte aan ZZS dat nog steeds gebruikt en/of geëmitteerd wordt. Daarmee sluiten zij aan bij de wettelijke minimalisatieverplichting en voldoen ze tevens aan het gestelde in het advies van de Cie m.e.r. op de NRD.

Bijlage 6. ZZS-emissies naar de lucht, kenmerk BH9877-IB-NT-220928-1050, 9 december 2022.

Over deze bijlage hebben wij geen opmerkingen of vragen.

Bijlage 10. Akoestisch onderzoek.

Dit onderzoek wordt later aan ons gestuurd.

Bijlage 11. Trillingsonderzoek, kenmerk 08468-55833-05v2, 8 december 2022.

Smurfit Kappa Parenco; trillingsbelasting op omgeving voor MER Alternatieven en Varianten
Datum 8 december 2022, Referentie 08468-55833-05v2.

a.

De gerapporteerde trillingsbelastingen in tabel 3.1 moeten worden toegelicht. Hoe is men gekomen tot prognoses per relevante trillingsbron? Hoe is de totaalwaarde prognose bepaald? Wat zijn de gehanteerde bedrijfsduren per trillingsbron? Uit welk rapport blijkt de meetwaarde, die onder in de tabel staan? Deze meetwaarden moeten terug te vinden zijn in de nog toe te voegen bijlagen.

b.

Op pagina 16 is nu toegelicht hoe de waarden in tabel 3.1 tot stand zijn gekomen. In de opsomming bovenaan de pagina is vermeld dat de trillingsbronsterkte van de RCF-pulper 6.60 bedraagt. In tabel 3.1 wordt een waarde van 8.00 genoemd. Welke waarde is correct? U heeft nog niet toegelicht hoe uit de trillingsbelastingen per trillingsbron de waarde 'totaal prognose' is bepaald. De toelichting moet worden toegevoegd.

Bijlage 12. Energie en klimaat, kenmerk BH9877-RHD-ZZ-XX-RP-Z-0001,15 december 2022.

Deze bijlage is nauwelijks aangepast naar aanleiding van onze brief van 1 december 2022. Doe dit alsnog.

Enkele termen zijn wel aangepast: ombouw van de PM1 en de term (externe) biomassa. De productiehoeveelheid voor alternatief 2 is verhoogd van 950 naar 975 kton/jaar (par 3.1), aangevoerde houtchips en shreds zijn verhoogd van 69 naar 77 kton/jaar (figuur 3-3). Verklaar deze verschillen.

Bijlage 14. Natuurtoets, kenmerk BH9877I&BRP002F01, 9 december 2022.

Over deze bijlage hebben wij geen opmerkingen of vragen.

Bijlage 9. Geuronderzoek, kenmerk BH9877IBRP002F01, 23 december 2022.

(Afzonderlijk ontvangen bijlage bij het geurrapport: B4- Bedrijfsomstandigheden tijdens meten)

Onze opmerkingen terzijde zijn:

De verspreidingsberekeningen met GeoMilieu zijn niet in detail gecontroleerd met controleberekeningen (zie opmerkingen bij verspreidingsberekeningen). De basisgegevens van de meetresultaten van Witteveen en Bos zijn gescreend en akkoord bevonden (m.u.v. de procesomstandigheden tijdens de metingen, zie opmerkingen over B4 Bedrijfsomstandigheden tijdens metingen).

Voor het uitvoeren van het geuronderzoek is aangesloten bij de NTA 9065 (2012).

1.Toetsingskader/ BBT

- Het landelijke geurbeleid, welke wordt beschreven in Artikel 2.7a (uit afdeling 2.3) van het Activiteitenbesluit is gericht op het voorkomen van nieuwe geurhinder dan wel het beperken van geurhinder tot een aanvaardbaar niveau.
- Op SK Parencó zijn verschillende BBT-conclusies van toepassing, waaronder de BBT-conclusies Papier en Pulp. U geeft echter aan, dat er wel degelijk geurbeperkende maatregelen in beschreven staan. Maar hierin staan alleen geurmaatregelen, die procesgeïntegreerd zijn en voornamelijk te maken hebben met het voorkomen van rotting in het proceswater. Dat is voor de situatie bij SK Parencó minder relevant. Bij SK Parencó gaat het meer over end-of-pipe oplossingen zoals gaswassers (of andere emissiebeperkende technieken) of schoorsteenverhoging. In deze BBT-conclusies worden die echter niet beschreven.

- Daarnaast is het provinciale geurbeleid van toepassing. De geldende versie is het Gelders Geurbeleid 2017 (hierna: GGB). In het geurbeleid zijn regels opgenomen voor het toetsingskader op basis van normen voor grens-, richt- en streefwaarden voor bestaande en nieuwe situaties.

In de algemene toelichting bij het GGB wordt aangegeven dat de toetsingswaarden mede worden bepaald door de aard van de geur, de (on)aangenaamheid (hedonische waarde), de gebiedsfunctie, omgevingsfactoren, de historie van het bedrijf en het klachtenpatroon, de bestaande en verwachte geurhinder van het bedrijf, de kosten en baten van technische voorzieningen en gedragsregels.

U heeft in afstemming met ODRA/ODRN (meetplan BH9877) de relevante geurbronnen in kaart gebracht en bepaald op welke bronnen opnieuw de geurvracht en hedonische waarden worden vastgesteld. Hierbij is als reactie op het meetplan expliciet door de ODRA aangegeven, dat de hedonische analyses uitgevoerd moeten worden volgens de NVN 2818 (2005) om een adequate toetsing aan het GGB mogelijk te maken. Er zijn echter twijfels over de resultaten van de hedonische analyses in 2022, ongeacht welke versie van de NVN 2818 wordt toegepast.

We zien bij nieuwe hedonische analyses aan bestaande bronnen fors hogere resultaten. Hierdoor worden geuren van bedrijfsprocessen (die qua karakter geen wijzigingen hebben ondergaan) in een minder hinderlijke klasse ingedeeld. Gezien de bestaande hinder vanuit de omgeving is het niet realistisch om te veronderstellen, dat de karakteristiek van de geuren is veranderd van minder hinderlijk naar niet hinderlijk.

2. Monsterneming/ procesomstandigheden

De geurmonsters zijn genomen door Witteveen en Bos in de periode van maart tot juli 2022 en zijn gerapporteerd in certificaten.

Wat ons in de certificaten opvalt is de opmerking over de bedrijfs- of procesomstandigheden: *'Volgens het bedrijf waren de omstandigheden representatief'.*

In uw rapport vermeldt u:

"Alle metingen zijn uitgevoerd onder representatieve bedrijfsomstandigheden. Dat wil zeggen een representatieve productie (voor wat betreft productiecapaciteit, type product, etc.) voor beide papiermachines en geen storingen of onderhoudsstop aan de papiermachines en alle daaraan verwante installaties. Dat wil zeggen dat naast de papiermachines ook alle daaraan verwante installaties representatief in gebruik waren. Kortom: de metingen zijn uitgevoerd tijdens het normaal in bedrijf zijn van alle machines en installaties."

Wat deze normale bedrijfsomstandigheden zijn staat niet beschreven in uw rapport, noch in de geurcertificaten van Witteveen en Bos.

Bij uw bedrijf worden verschillende soorten verpakkingspapier geproduceerd met verschillende diktes van het geproduceerde materiaal.

Daarnaast voert u een correctie op de geurvrachten door voor al- of niet representatief proces. Waar deze correctie op is gebaseerd is niet duidelijk. Licht deze correctie toe.

In zowel de rapportage IM-21-11 Totaal (samenhang geuronderzoeken Renkum) als in voorgaande beoordelingen van ons is aangegeven, dat de geurbelasting in een stop/start-situatie (en zeker bij een geforceerde niet geplande stop) beduidend hoger ligt. En dat SKP inzichtelijk moet maken welke geurbelasting hoort bij deze start-stop situaties.

Onze eerdere beoordeling, ADV-22-136:

"Ons advies is om RHDHV/ SK Parenco te vragen om de meetdata aan te vullen met procesgegevens (zie tweede alinea van het geurrapport) en inzicht te geven in de geurbelasting in stop- start situaties van de papiermachines, zoals ook als reactie op het meetplan in februari 2022 is aangegeven."

Door u is een bijlage 4 aangeleverd met uitdraaien van een procescomputer. Deze laten zich lastig lezen. Wat ontbreekt zijn de procesgegevens van een meting op 20 april 2022 op de natte sectie (voordroging 7a t/m 7d) van PM2. Voor zover mogelijk (binnen de variaties op PM1 en PM2) is er bemonsterd tijdens representatief proces.

3.Aan- of onaangenaamheid van de geur (hedonische analyses).

Uit de resultaten van de hedonische analyse blijkt, dat voor de meeste bemonsterde bronnen de H=-2 niet kon worden vastgesteld (lage geurconcentratie).

Volgens het GGB geldt in dat geval (toelichting artikel 7):

Gedeputeerde Staten baseren zich daarbij op de geurconcentratie behorend bij de hedonische waarde van H-2. Indien de concentratie bij hedonische waarde H=-2 niet bekend is, dan wordt de geur beschouwd als een hinderlijke geur met de daarbij behorende toetsingswaarde. Een mogelijke uitzondering geldt voor geuren waarvoor de concentratie bij hedonische waarden H=-1 of H=-0,5 wel bekend is en waarbij een geurconcentratie hoger dan 5 ouE per m³ is vastgesteld, in welke geval met zekerheid kan worden gesteld dat H=-2 ook hoger is dan 5 ouE per m³ en het toetsingskader voor minder hinderlijke geur kan worden toegepast.

Voor de bronnen waar H=-2 niet kan worden vastgesteld moet u aansluiten bij de toelichting van artikel 7 uit het GGB. Echter van veel van deze bronnen is in het verleden (metingen 2007) vastgesteld een H=-2 voor minder hinderlijke geur.

Als H=-2 wel kan worden vastgesteld liggen de resultaten van deze hedonische analyse beduidend hoger dan de metingen uit 2007 (aanvraag vergunning).

Als voorbeeld: de geur van de FOI-6 was bij H=-2, 7,5 OU_E/m³ en kan nu niet worden vastgesteld. Terwijl de totale geurvracht van FOI-6 vergelijkbaar is gebleven. De PM1 gaat van minder hinderlijk (H=-2 van 8 OU_E/m³) naar niet hinderlijk (waarbij geen enkele H=-2 in de analyse kon worden vastgesteld). Ook voor de bronnen van de PM2 geldt voor alle bemonsterde bronnen dat ze nu 'niet hinderlijk' zijn.

We vinden het niet aannemelijk dat de meeste geuren van SKP in de categorie 'niet hinderlijk' vallen. Onze mening wordt versterkt door de vele meldingen van hinder en hinderlijke geur vanuit de omgeving.

Onze eerdere beoordeling, ADV-22-136:

"Ons advies is om bij de berekening van de belasting voor de omgeving uit te blijven gaan van de hedonische resultaten uit de vigerende vergunning, waarbij voor de meeste bronnen wordt uitgegaan van een minder hinderlijke geur"

Alle gemeten bronnen zijn volgens het huidige rapport niet hinderlijk. Het gaat om enkele bronnen die in 2017 zijn gemeten en niet in 2022 zijn ingedeeld in de categorie 'minder hinderlijk'. Maar dit betreft bronnen met een beperkte geurbijdrage

Dit betekent, dat voor de berekening van de geurbelasting op leefniveau de geurvrachten niet met een factor 3 zijn gecorrigeerd. Dit leidt tot een forse onderschatting van de geurbelasting op leefniveau.

In dit rapport heeft onze bovenstaande constatering niet geleid tot wijzigingen:

"Daarbij is het goed om op te merken dat de vastgestelde H=-2 concentraties in 2017 voor de bronnen van de PM2 lager waren (en ook vaker vastgesteld konden worden) dan bij de nieuwe metingen. Dat geeft aan dat de hinderlijkheid van de geur kennelijk is afgenomen, ofwel dat de geur 'aangenamer' is geworden. Dit past in de (aangetoonde) trend dat de intensiteit en hinderlijkheid van de geur afkomstig van de PM2 de afgelopen jaren is afgenomen; een gevolg van de procesmatige aanpassingen van de PM2."

De afname van de hinderlijkheid van de geur wordt volgens ons veroorzaakt door een niet-adequate bepaling van de hedonische waarde. De procesmatige aanpassingen zijn volstrekt onvoldoende om de geconstateerde sterk gereduceerde geuremissies te verklaren.

4. Geurvrachten

Van de AWZ is bekend dat deze een belangrijke bijdrage levert aan de geurcontour. De AWZ gaat van hinderlijk naar niet hinderlijk, waarbij de geurvracht is verlaagd van 474 MOU_E/uur naar 18,7 MOU_E/uur. Dit is een zeer forse verlaging van de geurvracht van de AWZ.

Onze opmerkingen in ADV-22-136 waren:

Ons advies is om RHDHV/SKP een toelichting te vragen hoe representatief deze lage vastgestelde geurvrachten zijn.

In de definitieve rapportage wordt dit in hoofdstuk 5.3 nader toegelicht. Vraag is of de daar genoemde maatregelen kunnen hebben geleid tot de forse afname van de geuremissie van de AWZ. Het lijkt erop dat de effectiviteit van de maatregelen wordt overschat.

De gesommeerde geurvracht voor de PM1 bedraagt 92 MOU_E/uur (was in de vergunning 2009: 24 MOU_E/uur en in 2015: 72 MOU_E/uur) en ligt in dezelfde orde van grootte als eerder is vastgesteld.

De gesommeerde geurvracht voor de PM2 bedraagt nu 544 MOU_E/uur (vergunning 2015: 1800 MOU_E/uur, metingen in 2017 rond 1184 MOU_E/uur) en ligt beduidend lager dan de gemeten vracht in 2017 en de geschatte geurvracht in 2015 (veranderingsvergunning PM2).

5. Verspreidingsberekeningen Alternatieven

In alternatief 2 wordt de bestaande PM1 omgebouwd naar een productielijn voor verpakkingspapier. Daarmee ontstaat een nieuwe bron overeenkomstig artikel 5 van het GGB (zie kader hieronder).

U twijfelt of dit een nieuwe situatie is. PM2 is in 2015 beoordeeld als nieuwe bron.

Voor nieuwe bronnen moet een separate toetsing aan de streefwaarde worden uitgevoerd. Deze toetsing ontbreekt.

Artikel 5

1. Gedeputeerde Staten stellen het aanvaardbaar geurhinderniveau voor één of meer nieuwe bronnen binnen de inrichting op de streefwaarde vast, of zoveel lager als met toepassing van de beste beschikbare technieken haalbaar is.
2. Gedeputeerde Staten kunnen afwijken naar boven tot ten hoogste de richtwaarde.

In uw rapport staat:

"In alle alternatieven geldt dat er geen nieuwe bronnen worden gerealiseerd. Afhankelijk van het alternatief is enkel sprake van (het veranderen van) bestaande bronnen. Dit geldt ook bij de ombouw van de bestaande bron PM1 (alternatief 2) omdat sprake blijft van dezelfde bron en dezelfde activiteit. Artikel 5 van het Gelders Geurbeleid is daarom niet van toepassing."

Het ombouwen van PM1 naar verpakkingspapier is echter volgens ons een nieuwe bron (met extra geurbelasting tot gevolg). Het gaat om een geurrelevante verandering: verpakkingspapier heeft immers een hogere geuremissie dan publicatiepapier.

In de toelichting van artikel 5 van het GGB staat namelijk: Het uitgangspunt van de beleidsregels is, dat in geval van nieuwe situaties nieuwe hinder moet worden voorkomen. Dit betekent dat de streefwaarde (nul-effectniveau: dus geen nieuwe hinder) als toetsingswaarde dient."

Hier heeft u gelet op het bovenstaande geen invulling aan gegeven. Doe dat alsnog.

Wel wordt in de alternatieve varianten 2 gemeld: "Waar wel een correctie voor wordt uitgevoerd is de productiecapaciteit. De PM2 heeft een productiecapaciteit van circa 439.000 ton/jaar en de omgebouwde PM1 heeft een voorziene productiecapaciteit van circa 536.000 ton/jaar."

Een toename in productiecapaciteit is volgens het GGB ook een nieuwe situatie. Beoordeel die dus als zodanig.

Het overzicht van de varianten is als volgt, zoals in het rapport vermeld:

- Alternatief 1 basis is de feitelijke situatie met op de PM2 nog 2 extra heatrecoverysystemen en op de AWZ vervanging van het beluchtingssysteem;
- Alternatief 1 plus is alternatief 1, plus verhoging van de schoorsteen tot 50 meter (bronnen 7a, 7b, 7c, 7d, 7e en 8), een warmtepomp (energiebesparing, geschatte reductie van geur van 15%) en overkappen van het beluchtingsbassin van de AWZ;
- Alternatief 2 basis: Ombouw van de PM1 naar verpakkingspapier en alternatief 1 basis, plus een warmtepomp en het overkappen van het beluchtingsbassin;
- Alternatief 2 plus: als 2 basis met een hogere schoorsteen op de PM 1 en PM2 (bronnen 7a, 7b, 7c, 7d, 7e en 8).

Een onderzoek naar de uitblaasrichtingen en -hoogten, zoals in het rapport IM-21-11 Totaal (samenhang geuronderzoeken Renkum) is aangegeven, ontbreekt.

De meeste maatregelen (Heat recovery, warmtepomp met een geschatte reductie van 15%) zijn trouwens maatregelen voor energiebesparing, die mogelijk een gunstig (maar beperkt) effect hebben op de geuremissie.

Wat ontbreekt is een doorkijk naar:

- Aanpassing van de stromingsrichting en stromingssnelheid van meerdere emissiebronnen;
- De BBT plus variant. Hierbij merken we op dat uit het geuronderzoek van SK Roermond Papier blijkt, dat de inzet van gaswassers een geurreductie oplevert van 80%. Deze techniek wordt nu niet beoordeeld en wordt ook niet genoemd als mogelijk reducerende techniek in het rapport van de onderzoeksverplichting in het kader van het vergunningsvoorschrift 2.16. Ook andere BBT-plusmaatregelen (uit dit rapport of anderszins) heeft u niet nader onderzocht.
- Een analyse of toelichting op de gebiedsfunctie, omgevingsfactoren, de historie van het bedrijf en het klachtenpatroon, waarbij ook de bestaande en verwachte geurhinder van het bedrijf is beoordeeld, alsmede de kosten en baten van technische voorzieningen en gedragsregels om te komen tot een aanvaardbare situatie voor de omgeving.

Er zijn door u vier alternatieven doorgerekend, waarbij u over BBT het volgende vermeldt:

SK Parenco past in alle alternatieven alle gangbare best beschikbare technieken (BBT) maatregelen ten aanzien van geuremissie toe. Alle varianten zijn daarmee in overeenstemming met de best beschikbare technieken. De Commissie m.e.r. heeft in haar advies verzocht om een scenario te beschrijven met 'de laagst mogelijke geurbelasting'. In dit onderzoek is daar invulling aan gegeven door uit te gaan van geurreductie door maatregelen die in principe mogelijk zijn (en realiteitsgehalte hebben). Dit is vormgegeven in de plus-varianten van de beide alternatieven. Daarin is nog een stap verder dan BBT gegaan, namelijk BBT+, leidend tot een verdere reductie van geurbelasting in de omgeving. Voorbeelden daarvan zijn het afdekken van de beluchtingsbassins en het realiseren van een hoge schoorsteen op PM1 en/of PM2. Hierbij dient nadrukkelijk te worden opgemerkt dat deze BBT+ maatregelen in de plus-varianten in dit stadium niet zijn onderzocht op zaken zoals technische haalbaarheid, gangbaarheid, (ongewenste) cross-media effecten en kosteneffectiviteit en daarom slechts in principe mogelijk zijn.

Onze opmerkingen hierover zijn:

- U heeft niet onderzocht of de gaswassers, zoals deze bij SK Roermond Papier in gebruik zijn, goede geurreducerende maatregelen zouden kunnen zijn bij uw installaties. Ook uit informatie uit Zweden (bezoek van toezichthouder van de ODRA Peter Pasman aan een papierfabriek) blijkt dat gaswassing een positief effect kan hebben op de geuremissies.
- Ook het combineren van luchtstromen en deze op hoogte emitteren zijn niet nader onderzocht. Wij zien dit als een gemiste kans.

De verspreidingsberekeningen zijn uitgevoerd met het meest recente rekenmodel GeoMilieu versie 2022.3. Gerekend is met de meteojaren 2005-2014 en gebouwinvloed. De geurvrachten voor de niet hinderlijk geur zijn gecorrigeerd voor een factor 3 (toetsingskader minder hinderlijke geur).

Inhoudelijk zijn de invoergegevens niet gecontroleerd.

Wel valt op dat gerekend is met een relatief lage ruwheid voor de omgeving, namelijk 0,37 meter. Deze ruwheidslengte is bepaald op basis van het modelgebied, door middel van de ruwheidskaart van de PreSRM module in Geomilieu. De invloed van de ruwheidslengte op de berekende geurconcentraties in de omgeving kan aanzienlijk zijn. Voor de omgeving van SK Parenco ligt een ruwheid van ongeveer 1 meter meer voor de hand. Om het effect van de ruwheid in kaart te brengen zullen we een vergelijkende berekening maken met een hogere ruwheid.

Uit de resultaten van de verspreidingsberekeningen blijkt, dat er bij alternatief 1 basis geen woningen zijn gelegen binnen de $1,5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ als 98-percentiel. Wanneer de PM1 wordt omgebouwd naar verpakkingspapier, zal een beperkt aantal woningen liggen binnen de $1,5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ als 98-percentiel.

Hiermee lijkt een stevige reductie van de geurbelasting op leefniveau te zijn gerealiseerd, die echter volledig wordt bepaald door de indeling van geur in de klasse niet hinderlijk en de lage geurvracht van de AWZ (zie ook onze bovenstaande opmerkingen over deze beide aspecten).

Gezien:

- de vele meldingen over geurhinder,
- de resultaten uit het geuronderzoek IM-21-11 en
- de bevindingen in het GGD-rapport 'Beleving van geur van papierfabriek SK Parenco in Renkum en Heelsum'

ontbreekt een evaluatie van de ernstige geurhinder, die wordt ondervonden in de naaste omgeving. De rekenresultaten laten, vergeleken met de werkelijke situatie, een te gunstig beeld zien.

Aangezien bij uw bedrijf bijna alle bronnen (en in ieder geval alle dominante bronnen) continu emitteren is 98-percentiel de enige relevante percentielwaarde. Dit is voor toetsing aan de eisen van het GGB relevant. Maar gezien het relatieve hoge aantal hindermeldingen zijn hogere percentielen ook interessant. In uw rapport gaat u hier niet op in.

- In het definitieve rapport is een paragraaf 5.3 Evolutie geur toegevoegd. Hierin vermeldt u: de positieve ontwikkeling (gepaard met een reductie in geuremissies) die deze bronnen de afgelopen 23 jaar hebben doorlopen, wordt nu middels de nieuwe metingen inzichtelijk. Daarmee lijkt de afname in geuremissie en geurbelasting een plotselinge 'sprong' te zijn, maar in werkelijkheid is deze 'sprong' geleidelijk gegaan door de veelvuldige optimalisaties binnen SK Parengo in de tussenliggende periode. Er is dus in werkelijkheid ook sprake geweest van een geleidelijke afname van geurbelasting van 1999 tot heden. Het gaat in die zin om de evolutie van geur.
- Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de verbeteringen bij de AWZI die hebben geleid tot een relatief lagere geurbelasting. En een toelichting op de procesmatige verbeteringen die hebben geleid tot minder ongeplande stops.
- Het klachtenbeeld wordt ook geschetst met als toevoeging dat de meldingen niet door de ODRA worden gevalideerd. Uit het klachtenbeeld wordt niet een significante verbetering duidelijk, maar blijft het aantal meldingen op een hoog niveau (> 500/jaar) steken.

Wij zijn het niet eens met uw constatering, dat de grote afname in geurcontouren terug te voeren is op een evolutie van de procesontwikkelingen binnen SK Parengo. Dat er een verbeterproces loopt dat is een gegeven, maar dit heeft voor de omgeving nog niet geleid tot een aantoonbare afname van geurbelasting.

Door u wordt de relatie geur en VOS genoemd. Bij veel onderzoeken is tot nu toe deze relatie niet of beperkt aangetoond. Ook delen we niet de conclusie dat bij een ongeplande stop niet meer geur vrijkomt. Dit wordt ook min of meer bevestigd uit de meldingen vanuit de omgeving.

Conclusie

Onze beoordeling (brief van 1 december 2022) heeft helaas niet geleid tot andere inzichten bij uw bedrijf. Volgens u voldoen alle varianten aan het Gelders geurbeleid en zijn dus als zodanig vergunbaar.

Deze conclusie wordt door ons niet gedeeld. Zie voor een gedetailleerde onderbouwing daarvan onze opmerkingen in deze beoordeling.

U moet de rapportage aanpassen op basis van al onze opmerkingen.